

INSERTIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

ACTIVITĂȚEA

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

„Mangrist“?

Nou alesul Episcop al Aradului, dl Ignatie I. Pap, precum cetim în toate ziarele, prin diferite declarații asigură lumea, că »lapădă-să de sătana« ! »lăpădatu-s'a de sătana« !

Nu numai de trei ori, ca la sfântul botez, nașa în numele pruncuțului botezat, da mai de multe ori, a declarat P. C. Sa, că DSA nici în clin nici în mănecă nu are nimic cu — Mangra.

Prea firesc lucru, că DSA vrea să scape de odioasa protecție, a mangriștilor.

Și noi credem, ba știm pozitiv, că mangriștii numai siliți de împregiurări au votat pentru dl I. I. Pap, că, nu cumva se reușcă Dl A. Hamsea.

În această firmă convingere, și știm o sinceră bucurie, că dl I. I. Pap a fost ales de Episcop.

O bucurie cu mult mai mare și cu mult mai sinceră decât mangriștii!

Dl I. I. Pap, alesul Episcop, nu zicem că e doar mai corect, mai moral, mai reprezentabil decât dl A. Hamsea. Însă :

Afirmăm cu toată pozitivitatea, că e mai energic decât dl A. Hamsea, și în ale moralului nici nu l' asemănăm cu Mangra, deci :

O alegere mai bine succasă, nici că ne putem închipui, decât așa cum a reușit.

Noi dela un cap al diecesei Aradului, unde va fi mult de lucru, poate — și de purificat, așteptăm multă energie, dar nu numai multă, ci și dreaptă.

Fără considerare la persoane credem, că aceasta energie în scurt timp o vor simți toți aceia, față de cari drept este să se aplice.

Avem motivele noastre pentru ce le scriem noi aceste acuma — după alegere așa târziu, când se pare că nu ar mai fi actuale.

Trimbița mangriștilor din Arad, și-a dat toată silința să prezenteze alegerea noului Episcop, ca și când aceasta ar fi fost o mare învingere a lui Mangra!

Să părea că nici nu dl I. I. Pap, ci Mangra ar fi fost ales de Episcop!

Era să se pericliteze și rezultatul alegerii, atâta tâmbelău i-s'a făcut lui — Mangra.

Astăzi însă atât în urma declarațiilor alesului Episcop, cât și a unor bărbați cu trecere, cercurile competente știu, că noul Episcop are obiceiul, că se gândește cu capul său propriu, și de loc nu are de gând să facă pe episcopul-tufă, a fost și este aderentul cap al bisericii ortodoxe române, da nu va fi unealta unei clice reușite, care acuși va trebui să se convingă, că scopurile sale netrebnice, actele de resbunare și goană sunt predate istoriei!

Apoi ar trebui să priceapă »Trib. Poporului«, că a zice despre un Episcop că-i mangrist, este o directă insultă.

Cine se 'ndoește, citească sentința tribunalului din Timișoara, apoi: să nu uite, că ce epitet este cuvântul mangrist.

Că oare nou alesul Episcop suferi-va ca țara Bihorului, patria sa, să fie și mai departe ocărmită de finul dlui Măglașiu?

Vom vedea — noi nu credem!

Știința și capitalul în agricultură.

Mult timp, numai industriile se folosiau de științe sub impulsunea cărora au luat o dezvoltare minunată. Același progres se constată în industriile agricole propriu zise: zahăr, bere, distilerii, etc. Toate posedă astăzi material perfecționat și fabricațiunea se conduce după principiile științei.

Știința, cu ajutorul capitalelor, în scurt timp, a transformat toate industriile. Agricultură e și ea o industrie, o adevărată industrie, căci industrie însemnează munca materială sub toate formele. Industria e agricolă, e manufacturieră.

Măsurată după numărul oamenilor ce se ocupă și care trăesc din ea, după valoare apământului ce pune în cultură, după importanța capitalelor ce înfățișează materialele sale și valoarea produselor ce crează; agricultura e prima dinte industrii.

Marele economist francez, Michel Chevalier zicea: »că dacă economia politică ar uita agricultura, ar cădea în aceeași greșală ca un astronom, care ar omite să treacă și soarele în tabloul corpurilor cerești«.

Știința care a transformat și a perfecționat industria, de o potrivă a transformat și a perfecționat agricultura.

Altă dată în aplicațiunile științelor nu se avea de loc în vedere agricultura. În mecanică s. ex. ar fi fost rușine cuiva să vorbească despre plug. Lucrurile însă s'au schimbat și de un număr mare de ani toate științele s'au îndreptat către agricultură, ca să o ajute în lupta aspră a intereselor economice.

— De alt-fel pe terenul producțiunii agricole am simțit mai mult

concuranța străină. Aburii au suprimat distanțele și au scăzut în proporțiuni mari cheltuelile de transport. Punerea în cultură, în țările nou, a moșiilor imense și vergine, întrebuițarea mașinilor nou, toate acestea au răsturnat cu totul condițiunile producțiunii agricole.

America și alte țări cu produsele lor, cu deosebire cu grânele lor, au făcut și fac totdeauna o concurență Europei; în cât putem zice că e un singur târg în lume.

În această luptă supremă, agricultura europeană e amenințată propunându-se ca remediu: sau să ridicăm prețurile prin măsuri de protecțiune, sau mai bine să căutăm soluțiunea practică a problemului agricol în scăderea costului de producere a recoltelor.

Agricultorii s'au adresat la știință ca să rezolve această interesantă problemă, adică să arate agriculturii mijloacele de a produce eftin.

Am zis că știința ajutată cu capitale a transformat industria.

Dacă agricultura nu s'a perfecționat încă, cum ar fi de dorit să fie, nu trebuie să atribuim aceasta stare de lucruri la ceea-ce se cheamă de obicei rutina țeranului sau a cultivatorului.

Sigur, rutina, lipsa de inițiativă, faptul că agricultorul e mai puțin industrial, sunt lucruri de luat în seamă. Dar' lipsa de capitale mai totdeauna paralizează bună voința cultivatorului. Lipsa de bani e un rău pe care nu-l poate tămădui nici știința, nici activitatea, nici aptitudinile cultivatorului. Să nu uităm înțelepciunea Românilor, când zic: »la munte m'aș pricepe, dar' n'am cu ce începe«. Putem spune agricultorilor să nu întreprindă culturi mai

FOIȘOARA

Pe gânduri.

De ce mai stai acum pe gânduri
Când știi că toate trec încet?
Ear luna liniștit răsare
De după vârfuri de brădet.

Tu dragă știi că te iubesc,
De ce mai stai atunci pe gânduri?
Când stelele pe ceriu clipesc
Și se reoglindează 'n rîuri?

De ce-ți lași cugetul pustiu
În larga lume să se peardă?
Și nu-mi zimbești c'un zimbet viu
Să faci durerea mea să-mi treacă?

De ce nu crezi că te iubesc
Dacă ți-am spus p'atâtea rânduri?
Cum ași putea să-ți dovedesc?
Să nu mai stai de-acum pe gânduri.

Cum ași putea să te conving?
Ca să crezi că te iubesc!
A tale gânduri să le 'nving,
Și lin zimbând să te zăresc.

Pianul de jos, Februarie 1903.

Gregoriu Ceonța.

Stincile Doamnei.

(Urmare.)

Perzând ori-ce frică, alergă ca vântul, coborî stinca și se trezi alături de Ștefăniță, tocmai în momentul când el se căznea din răspuțeri să-și scoată ghiarele ursului, care în durerile morții, i-le înfipse în umăr. Cu toate suferințele sale, sări în sus de bucurie când zări pe domnița, sănătoasă și zdravănă, în picioare lângă densusul.

El credea că a fost sfășiată de fiară, pe botul căruia vîzuse urme de sânge dela vînatul pe care-l găsise în peșteră. Ștefăniță, nu voia să arate umărul rînit Domniței, dar ea nu-i dete pace până nu i-a bandajat rana cu petece de stofă pe cari le-a rupt din hainele ei.

— Am furat porumbul ăsta, Domniță, zise el rîzînd, la vederea ursului mort, a căruia blană va servi drept plapomă călduroasă stăpânei sale.

Ea îl mustră când i-a povestit el cum a furat porumbul.

— Bieții oameni, ori fi avut nevoie de el, de sigur, Ștefăniță, zise ea. De ce nu le-ai plătit mai bine?

— Dar cu ce parale? Măria ta nu știe că n'am bani; dar ți-aduc niște vești foarte

bune. Bunul nostru Domn a reușit să ajungă la Ciceu și acolo își adună trupele.

Peste câte-va zile cred că, cu ajutorul lui Dumnezeu, Măria Ta va fi împreună cu densusul.

— Și de abia acum ai găsit cu cale să-mi spui vestea asta bună?

— Dar, Măria Ta ai uitat că mai aveam o vorbă cu ursul, care n'a vrut să aștepte de loc, și atât mai rău pentru el.

Elena alese doi porumbi frumoși pe cari îi puse să se frigă pe jăratec; apoi dete unul lui Ștefăniță, iar celalalt îl mîncă ea. Servitorului li tresălta inima de bucurie când o vedea mușcând boabele cu dinții ei mititei și albi de șoricel.

— Ah, ce n'aș da, zise Domnița, ca să știu ce s'a făcut bietul Toma care a avut bunăntatea de a-mi împrumuta calul?

— A murit, Măria Ta.

— A murit? Bietul băiat! și ochii i se umplură de lacrimi. A murit pentru mine! Ștefăniță se depărtă mîncându-și cu poftă porumbul.

— Și cum a murit? A căzut în mâinile dușmanului?

— Nu, s'a dat singur.

— S'a dat, și pentru ce? Cum?

— A spus că el e Domnul. Turcii crezîndu-l pe cuvînt, l'au târât în drum și l'chi-

nuiau de bucurie, dar niște țărani, prea proști ca să te aștepti la lucru bun dela densus, le-a dat a înțelege că n'au prins decât un soldat ca toți soldații. Atunci afurisiții de Turci s'au înfuriat ca niște fiare și l'au chinuit ca pe dracu, să le spuie dacă era el Domnul ori ba.

— Sermanul Tomal zise ea.

— Ei, noroc că a scăpat Măria Ta de o astfel de moarte, zise Ștefăniță.

Domnița vîzî imediat că rana devotului ei tovarăș era mult mai serioasă decât credea și se întristă grozav de soarta lui, căci fu apucat de niște friguri violente și îndată începî să a'ureze. În delirul său vorbia într'una de Elena.

Biata femeiușcă n'avea altă hrană decât câți-va porumbi, căci ursul le mîncase toate proviziile. Ea se ducea regulat să prindă câte vînaturi o putea, dar se temea să se prea depărteze de peșteră. Cu mare durere vedea ea că din ceas în ceas puterile bolnavului scădeau tot mai mult, din cauza lipsei de mîncare, și atunci se hotărî să se ducă să prindă păseri.

Mai întîiu n'a putut omorî nici una, deși fasanii și pupezele erau așa de blînde încât veneau aproape de mîna ei; dar puțin trecî și deveni atît de ghibace încât putea prinde tot vînatul de care era nevoie pentru a se hrîni ea și servitorul ei.

pe sus de puterile de care dispun. Economia rurală învață cultivatorul să fie oportunist, adecă să producă ceea-ce se vinde în târg, ceea-ce are căutare.

Un fapt economic domină istoria agricolă a secolului trecut, că produsele animalelor se vînd mai bine ca cele ale vegetalelor. Acest fapt constatat, este evident că agricultorii noștri se-și orienteze inteligența, puterile, capitalele, către producția animalelor, să crească un număr mai mare de vite, să le nutrească bine și să dea întindere speculațiilor animale.

Un punct slab al agriculturii române este comptabilitatea. Comerțiantul, industrialul, nu pot fără a ține comptabilitate. Ea luminează mersul și rezultatele operațiilor. Dimpotrivă, cultivatorul nu calculează mult, și, în genere, nu ține comptabilitate. Este un punct slab al agriculturii române, care vatamă mult, căci nu putem stabili costul de producere al recoltelor. Astfel d-nii proprietari introducând comptabilitatea agricolă, ar realiza un progres mare. Agricultura ca și manufactura, moșia ca și banca, nu se pot pricepe, fără a ține o comptabilitate regulată. Lipsa unei comptabilități în exploatațiunile rurale ne împedecă de a cunoaște producțiile țării, de a judeca lucrările și a le desvolta.

Dacă progresul merge încet, dacă nu merge mai repede și nu se generalizează, cauza e că mulți domni proprietari cultivatori nu pun în deajuns în practică învățămintele științei, fie că le lipsesc capitalele, fie din alte împrejurări.

S. P. R.

Mangra redivivus.

Oradea-mare, 20 Faur.

Cu minciuna prânzești, dar' de cinat mai ba — nu'i așa, coane Mangra? Iți recomand deci adevărul acesta, ca punându-ți-l ca normă în viață, să nu mai pați ce ai pățit mai zilele trecute, căci altcum, se-ți ajungi scopul după care atâta însetezi acum, de a te rehabilita în ochii lumii, nu vei putea! Sentințele osânditoare ale tribunalului din Timișoara și ale curiei regești te-au opărit într'atâta, cât altul în locu-ți n'ar ști unde se-și ascundă nasul de rușine. Hai! zi zău că nu-i așa!

V.

După câte-va zile Ștefăniță scapă de friguri, și căzând într'un somn lung; aceasta îi și trebuia, căci după aceea puterile îi reveniau încetul cu încetul. Intr'o zi pe când dormia el pe patul său de muschiu, înăuntrul peșterii, auzi un fel de țipăt de spaimă, și apoi sgomotul unei lupte îndrăcite. Intr'o clipă sări în sus și căutând o armă, nu găsi decât o lancie atârnată în perete. El puse mâna pe ea și se repezi afară. De abia eșise din peșteră și văzu pe prințesa, care se lupta cu o lancie în mână și cu un curaj de leoaică cu doi soldați turci.

Ștefăniță nu-și mai simțea slăbiciunea, el se aruncă asupra dușmanilor și doboră pe unul din ei cu o lovitură în cap înainte de a fi putut să-l vadă Elena. Celalalt soldat voia să fugă, dar servitorul îl omorî strângându-l de gât cu propriul său centuron. Cel dintâiu dintre soldați mai răsuflă încă.

— Mai sunt și alți oameni cu voi? întrebă Ștefăniță.

Muribundul dădu din cap negativ, fie că n'a înțeles întrebarea, fie că n'a vrut să spue adevărul.

(Va urma).

Carmen Sylva.

De ce dar' te mai încarci cu noue păcate — minciuni — când și cele comise până acum nu le vei putea ispăși o viață întreagă?

Dar' ce s'a mai întemplat? Imi veți pune întrebarea, iubii cetitori!

Nu'i cunoașteți doară obiceiul ce smerenia sa și-l'a însușit de o bucată de vreme? Li place anumit să se facă mare zarvă și s'von în jurul cinstiei sale și în scopul acesteia să prinde frate de cruce cu câți Schreib Moritz, punându-i să-l intervieweze, că doar doar lumea în fine va ști, că dînsul este *jó hazafi*, chiar după cel mai jidovesc concept al șovinismului unguresc. Dar' nu numai atât, ci suspiționează și denunță și pe alții.

Așa mai zilele trecute a primit pe un Schreib Moritz dela fișuca „Nagyvárad“ și după complimentările și stampele obicinuite, începu Fățaria Sa cu amarnică tânguire să-și arete obida de care e cuprin, că publicul maghiar pe el patriotul zelos și desinteresat într'atâta îl ignorează, stigmatizându-l chiar cu crima trădării de patrie. Și saltăreț și iscodos în tertipuri, cuviosul atâta îl îmbată cu fraza mincinoasă pe interviewător, cât acesta uimit îi pune întrebarea:

„Prea bine, ved eu că toată vorba d-lui vicar denoată a fi înflăcărat patriot, cum deci se poate că în presă să ridică incontinuu grave acuse, cari vă dispută până și patriotismul?“

Tartufful calugăr provocându-se la un fictiv act patriotic al său, îi răspunde:

„Ei, tocmai asta n'o înțeleg nici eu, căci din parte-mi cu toată sinceritatea și fără de nici o rezervă pot declara în fața lumii, că doresc apropierea între naționalitatea noastră și maghiarime. Prin ținuta și activitatea mea nici când n'am dat prilejul a se presupune despre mine contrarul. Chiar în Arad, unde mai mult sunt atăcat, pare că au uitat că în 1884 domni Vászrhely Laszlo și Urban Iván, căpeteniile de atunci ale fostului partid național, s'au adresat către mine, ca cu concursul Românilor să ajut izbânda partidului lor. Ear' eu cu dragă inimă mă pusei pe muncă, aservindu-mă intereselor maghiarimii și punându-mi toate puterile, ca în lupta electorală să triumfeze partidul național maghiar. Atunci nimenuia nu i-a trecut măcar prin minte, să mă înfiereze ca pe un trădător. Un atare titlu, nu mie, ci acelora li se cuvine cari în loc de a se nisui și lupta spre împăciuire și unitate, propagă ura și lupta între naționalități.“

Apoi continuă:

»Dar' dacă eu sunt trădător de patrie, de ce oare nu sunt și unii partizani ai lui Aug. Hamsea. De ce nu-i timbrat ca trădător Vincențiu Babeș, perhorrescatul conducător al ultraștilor, cel ce mai înainte chiar de 1867 fu apostolul și propagatorul celor mai periculoase principii pentru statul nostru? de ce nu-i considerat de asemeni ca atare Paul Rotariu, redactor odimoară a celor mai maghiarofobe ziare românești din Timișoara și agitator cunoscut de întreaga țară?“

Dar' nu putu călugărul nostru să se odichnească multă vreme pe laurii patriotismului, căci comitele suprem al comitatului Arad, dl Urban Iván, cu datul de 19 Februarie 1903, dă o declarație în »Aradi Közlöny«, în care

desavuează în mod categoric pe jupă-nul Mangra zicînd între altele: »Cu aceea ocaziune — scilicet 1884, anul de glorie patriotică al lui Celibidache, și nici când, eu, sau cu știrea ori din încredințarea mea vre-un fruntaș ori vre-o căpetenie a partidului național nu s'a adresat către actualul vicar dl Vasile Mangra, cu rugarea, ca prin concursul românimii să promoveze izbânda partidului național. Despre așa ceva nici atunci n'am avut cunoștință și n'am nici astăzi.«

La acestea »Aradi Közlöny« adaugă: »Declarația dlui Urbán Iván îl face dar' fără înconjur *mincinos* pe Mangra.«

Din epistola de mai sus a dlui comite suprem evident, că avurăm toată dreptatea când mai deunăzi afirmarăm că laudele proprii și învinuirile desonestătoare ale lui Mangra la adresa altora, sunt numai niște aberațiuni și expectorări ale unui disecat în internul seu, care huiduit dela episcopie recurge la tot felul de mijloace, pentru a-și satisface patima răsunării.

Nu putem încheia, fără a înfiera această nouă infamie a pătimășului călugăr, care denunță ca agitator pe octogenarul Babeș, căruia nu e vrednic să-i deslege curelele încălțămintelor și pe P. Rotariu, bărbatul cu adevărat puritan.

Ce zici la aceasta denunțare, dl Goldiș?

Iată material de a scrie un nou articol despre sălbătăcirea moravurilor. De nu profiți poate teoretice de acesta, dă-i măcar sfatul, în loc de a-i săruta mâna lui Mangra, să-și domesticească năravurile!

Ear' cuviosul călugăr se ne deslușiască cum stăm cu trebșoara asta? Mișit-a pe Schreib Moritz, sau va fi călcat hotărârile comitetului nostru național, el, naționalistul patentat pe vremuri.

Că domni Urbán și Vászrhelyi s'ar fi adresat către pigmeul Mangra dela 1884 e ridicol și curat de necrezut, dar' de, poate că în speranța vre-unui os de ros la ordinul vr'unui notăreșel să se fi sbătut și Mangra în lupta electorală. Suntem de tot curioși la explicarea cuviosului — dar' până atunci sunt necesitat să zic: *Mi-e scârbă de Mangra.*

Scaevola.

Din isprăvile părintelui Moța.

Prea On. Dle Redactor!

În nrul trecut am fost promis a reveni asupra isprăvilor părintelui Moța, drept-aceea Vă rog respectuos să binevoii a mai da loc următoarelor:

În prima linie să vedem cum stă astăzi ideea înființării noii tipografii. Ea se află deja întrupată, căci mașina a sosit și și personalul e deja angajat, așteptând sosirea materialului necesar. Stăm va se zică în fața realității, realitate cu atât mai tristă, cu cât ni-se presintă din partea înșiși așa zicînd, a lor noștri. Și odată tipografia în activitate, la tot cazul are să urmeze nisuița de a face concurență celeialalte, pentru susținerea proprie, căci știut este, că aceea e împreună cu multe și mari spese. Dl Moța adecă, care mai mulți ani de-arîndul și-a căștigat și d-sa pânea de toate zilele în urma existenței tipografiei »Minerva«, s'a pus astăzi pe picior de războiu cu aceasta. Și fără nici un temeiu basat. Avem deci, la o mână de oameni, așa zicînd, două tipografii, afară de cea ungurească, despre care foaia dlui Moța, »Liber-tatea« chiar în nrul din urmă al seu scrie cam în înțelesul că: Îi merge ca vai de ea, mai bine de nu se înființă, și că »ferice de

acionarii cari încă n'au plătit«, că anume aceia n'au nici ce perde. Când în însași foaia sa se cuprind acestea, lucruri cari de altcum sunt adevărate și trebuie recunoscute, cum mai află d-sa de necesar existența unei a treia? Se vede de aici, că lucrează contra convingerii sale, căci una scrie, și alta face.

Ce privește direcția ce a luat-o foaia după-ce am început a o subscrie eu, cred că e destul dacă spun, că au început personalitățile, aci bisericesti, aci administrative, locale. Dl Moța a ajuns așa zicînd domn pe situație, căci în foaia d-sale se sbiciuiau toți aceia cari nu aparțineau convingerii d-sale, și răspunderea apoi cădea pe biata piele a redactorului responsabil, care n'avea nici în clin nici în mână cu cele scrise. Așa și cu articolii politici, au urmat unul mai vehement decât celalalt, dar' cu scop premeditat, căci dl Moța avea dorința ferbinte de-a căpăta foaia un proces politic, chiar cam la sfârșitul anului, căci vezi doamne, acesta i-ar face »reclam« foi, și-apoi cu începerea anului nou au să curgă abonenții strună. Sărmane redactor responsabil, să se facă pe pielea ta până și reclam, adecă geșeft, și când colo să nu-ți mai aibă grija.

Nu-i așa că e nostim! dle Moța!

Acum să vă descriu, cum am fost zis în nrul trecut, peripecțiile prin cari am trecut în timpul în care eram așa zicînd: »oameni de bine amendoși«, și pe cari nu le fac din alt motiv, ci simplu numai pentru a putea dovedi prin ele, că precum în trecut a avut în vedere totdeauna numai interesele personale, așa numite »geșeft«, tot astfel și astăzi numai acea cale o bate și după acele interese vènează.

Sunt 3 ani trecuți, de când părintele Moța a primit agentura băncii de asigurare »Transilvania« din Sibiu, după care îndată și veni la mine și cu cuvîntul ca să-i fac »pocinogu«, îmi spune să mă asigur, pe viață, că uite asta și asta, etc... I-am spus că mă voiu mai răgândi. A doua zi mă provoacă de nou și atâta îmi înșiră verzi și uscate, până-ce, n'am avut încotro, decât să mă asigur. Bucuria îi fu mare, căci eu am fost cel dintâiu obiect de geșeftărit al seu, și zicea că am fost cu noroc, căci asigurările îi curgeau strună.

Dar să fim sinceri și să recunoaștem că prin aceasta dl Moța n'a urmărit numai geșeftul seu, ci și interesul meu, căci bine e căld omul la moartea sa poate lăsa cât de cât urmașilor sei.

După un timp oare-care mă trezesc însă că dl Moța mă provoacă de nou să fac o asigurare pe timp determinat, că »sa și pe dincolea«. Cu asigurarea aceasta l'am amînat vre-o săptămână, timp în care zilnic mă molesta cu ea. În cele din urmă am fost silit să o fac, căci cu »nu« n'am îndrăsnit să-i răspund, și d-sa ținea una și bună, să mă asigur. M'am asigurat, n'am plătit însă numai 3 rate din ea și am întrerupt-o, căci lipsele zilnice sunt multe și grele și nu mă lăsau să mă extind cât era dorința dlui Moța. De altcum ca mine au mai pățit-o și alții, adecă că s'au asigurat mai mult de silă decât de voe bună, și au plătit 2—3 rate și au întrerupt-o. Oare banii aceia perduți în a cui pungă au ajuns, și nu era mai bine dacă le rămânea sărmanilor în buzunar? Eu cred, că în punga popii, ca percente pentru capitalul asigurat. Pot servi, la dorință, cu exemplu.

După o bucată de vreme de nou vine la mine și spunându-mi că mai are o agentură, ieftină, la »Assicurazioni generali«, earși se dă pe lângă mine și azi și mâne, până-ce i-am promis că voiu face și acolo asigurare și aci de cea pentru cas de nenorocire. Nu știu din ce motive însă, dar n'am fost primit. Auzi tu acolo, un biet muncitor să fie provocat a face atâtea asigurări! M'a îndemnat oare dl Moța la acestea din dragoste față de mine, ori din alte motive? Asupra acestora las să judece On. public.

Și mai târziu, mă trezesc că ear' vine într'o zi la mine și-mi spune, mai bine zis, »profește«, că după trei ani de zile, mă va trece la altă bancă. De ce aceasta? cugetam eu în mine, până m'am convins singur, că numai din simplul motiv, ca să facă nou »geșeft«.

Și-apoi să mai descriu un cas, care caracterizează și mai evident ca toate cele premerse egoismul părintelui Moța.

ceasuri, cu un pământ de bumbac, muiat în zeamă de lămâe, sau în gaz (petrol) sau în apă de var. Zeama de lămâe este foarte de mult întrebuințată cu succes. Gazul are proprietatea de a desliplă mai ușor acele pelițe din gât, fiind în același timp și atiseptic și liniștitor. Gheața este de asemenea un bun mijloc de a destace gâtul de acele pelițe albe, liniștind iritația și împrăștiind roșeața. Introducem în gura bolnavului, mici bucățele de gheață la fiecare minut, fără întrerupere ziua și noaptea, chiar când doarme bolnavul. Se poate încă da, și cu lingurița gheață pisată, amestecată cu zahăr.

În fine ca mijloc curativ sigur, mai ales când e la începutul boalei, sunt injecțiunile cu ser antidiferic forte. La cazuri urgente, când nu avem o seringă, pentru ca să facem injecțiunea sub piele, putem să-i facem bolnavului un clistir cu serul forte sau să îl dăm să-l bea, cu puțină apă caldă sau cu lapte. În general acțiunea serului dat pe gură, lucrează după 24—36 ceasuri, pe când injectat sub piele, lucrează după 15—16 ore.

Ca tratament general, bolnavul va fi pus într-o cameră spațioasă și aerisată des. Măncarea lui va fi substanțială și ușoară, compusă din supă, lapte, ouă. I se vor susține puterile dacă este slab, dându-i lapte cu puțin cognac sau rachiu, cafea neagră cu cognac sau cu rom.

Toți cei sănătoși, și mai ales copiii, se vor feri de bolnav; tot ceea ce a atins bolnavul trebuie să fie desinfectat; rufăriile și hainele murdare trebuie muiate într-o soluție de peratră vinată $\frac{20}{100}$ sau de acid tenic $\frac{30}{100}$ și apoi ferte cu leșie.

Ori-care ar fi soarta bolnavului, oada unde a zăcut el, trebuie să fie desinfectată bine, văruiată cu var, și afumată cu pucioasă după cum urmează: după ce s'a închis toate găurile, se pune pe un pat de nisip, o oală sau un cealon, conținând jaratec aprins sau mangal, peste care se pune, o cantitate de pucioasă, fărâmașă bucățele, proporțional cu volumul camerei, 20 grame pentru un metru cub, și după ce arde astfel cu ușile și cu ferestrele închise, oada va rămânea tot închisă o zi și o noapte, după aceea se aerisește din nou oada și poate fi locuită.

Dr. Constantin An. Macri.
Foltești-Covurlui.

A 3-a adunare generală ordinară

Reun. rom. de înmormântare din Sibiu.

(Urmare).

Trecându-se la alegerea direcțiunii pe un nou period de 3 ani, au fost aclamați următorii: Pantaleon Lucaș, director; Victor Tordășianu, secretar; Petru Ciora, cassar; ear' de membri: Dr. D. P. Barcianu, refer. școlar; Iuliu de Bardosy, inspector școlar în pens.; Dem. Comșa, prof. sem.; Const. Demian, paroch; Ieronim Preda, func. consist.; Florea Cruciță, măiestru croitor; Nic. Domnariu, măiestru cismar; Iosif Marcu, măiestru pardositor; Ioan Dușe, măiestru cojocar; Simion Stoică, epitrop; Petru Stoica și George Arpășan, economi.

Exhaustivă ordinea de zi, dl director mulțamește pentru încrederea, de care adunarea a împărțit direcțiunea

și mulțamind membrilor din direcțiune pentru conlucrare — declară adunarea generală de încheiată:

În cele următoare dăm raportul general al direcțiunii:

Onorabilă adunare generală!

Fideli dispozițiunilor §. 11 din statutele «Reuniunii române de înmormântare din Sibiu», ne luăm voe a prezenta despre lucrările îndeplinite de direcțiune în anul 1902, care este al 3-lea de existență, următorul:

Raport general.

Dat fiind, că cea mai mare parte a membrilor reuniunii noastre este recrutată din clasa muncitorilor noștri mai scăpătați, cari nu știu și nu pot beneficia de favorurile oferite de institutele de asigurare și ale altor asemenea așezăminte folositoare — binefacerele împreunate cu ea se revarsă mai cu seamă asupra acelei clase. Ajutoarele relativ însemnate îmbiate de reuniune, în schimbul modestelor taxe à 60 bani de casul de moarte și și acestea solvite de multe-ori la mari intervale și îmbiate atunci, când moștenitorii legali ai membrilor răposăți au mai întetă trebuiță de mijloace bănești — au chemarea de a desvolta tot mai mult interesul față de reuniune.

Membrii noștri răposăți în a. 1902 sunt următorii:

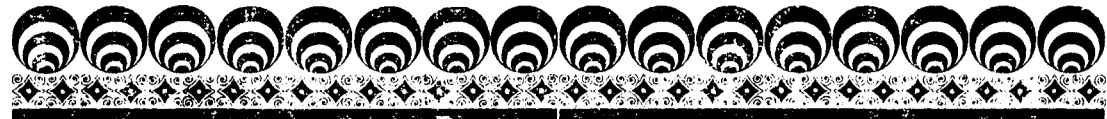
1. Nicolae Moldovan, econom, decedat la 2 Ianuarie n. 1902.
2. Ioan Pinciu, econom, decedat la 6 Ianuarie n. 1902.
3. Nicolae Cristea, asesor consit., decedat la 7 Februarie n. 1902
4. Dafina Sinu, din Lisa, decedată la 17 Februarie n. 1902.
5. Ioan Ogneriu, ziler, decedat la 7 Martie n. 1902.
6. Silvia Dr. Barcian n. Oltean decedată la 29 Maiu n. 1902.
7. Ana Drăgan, econoamă, decedată la 21 Iunie n. 1902.
8. Spiridon Dimian, par., Brețcu, decedat la 20 Iulie n. 1902.
9. Ioan Stanciu, ziler, decedat la 30 Iulie n. 1902.
10. Ioan N. Stanciu, econom, decedat la 2 Octomvrie n. 1902.
11. Avram Armean, absolvent în drepturi, decedat la 12 Oct. n. 1902.
12. Ioan Roșca, măiestru pantofar, decedat la 6 Noemvrie n. 1902.
13. Nicolae Devan, cărămidar, decedat la 4 Decemvrie n. 1902.
14. Nicolae Stoica, servitor, decedat la 4 Decemvrie n. 1902.
15. Constantin Popp sen., cofetar, decedat la 25 Decemvrie n. 1902.

Moștenitorilor legali li-s'au solvit îndată la prezentarea extrasului despre casul de moarte și a libelului de membru ajutoarele statute. Sub acest titlu s'au solvit suma totală de 1631 cor. din cari s'au subtras 10% statute, cu suma de cor. 163, în favorul fondului »Asilului«.

Totalul membrilor răposăți în anii 1900, 1901 și 1902 e 29, cu ajutorul total de cor. 3061.50 bani, din cari s'au detras în favorul fondului »Asilului« în total cor. 306.05.

Dintre cei 29 membri răposăți: 18 aparțin clasei muncitorilor economi, mare parte zilieri; 3 clasei meserieșilor și 8 clasei așa zise a inteligenței.

(Va urma).

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu cavenți.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arândează și exarândează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Directiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie Szászváros.

Opuri ———
Bilete de log.
Broșuri ———
Circulare ———
Bil. de vizită
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist.
Placate ———
Ord. de dans
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent.
Anunțuri ———
Registre ———
Imprimare ———
Couverte ———
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Institutul Tipografic

„Minerva“

Există deja de 14 ani și este provăzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.

pe lângă că efectuește ori-ce comande repede și cu prețuri moderate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.

Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acurateța cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.